

DE BELLUM [część pierwsza]

1.

a Ruś jest podzielona na części trzy w pierwszej żyją Rosjanie w drugiej Ukraińcy trzecia jest zamieszkała przez Białorusinów...

2.

obrosła Rosja
ziemiami obcymi
i stworzyła największe
państwo na planecie

niewielkie księstwo
przekształciła w monstrum
pożerające wszystkie
kraje wokół siebie

kraje odległe
nie zadają sobie
pytania kiedy
Rosja będzie miała
wspólną z nimi granicę

Rosja bezustannie
to pytanie powtarza
jak w dawnej piosence

*nad Kanadoj niebo sinie
eto jeszcze nie Rossija
choć' pochoża na Rossiju
eto wsio że nie ona*

*nad Kitajem niebo sinie
eto jeszcze nie Rossija...*

3.

„Brodski miał wszystkie odruchy Rosjanina, a żadna siła nie zmusi Rosjanina do tego, żeby uznał Ukraińców za odrębną narodowość. Najbardziej nawet liberalni, jak choćby Isaiah Berlin, uważają ukraiński nie za język, a za dialekt rosyjskiego. Tak samo traktują białoruski”.

(Czesław Miłosz w liście do Jerzego Giedroycia, 8 VIII 1996)

4.

Josif Brodski komentował odłączenie się Kijowa od Moskwy wierszem *Na niepodległość Ukrainy*, w którym pojawia się dwuznaczne pożegnanie z sąsiadami:

„Mówmy, dźwięków materię pauzami znacząc surowo:
Krzyż wam na drogę, chachły, po liźniku droga.
Idźcie strojni w żupany, by nie rzec – w mundury,
W rosyjskie trzy litery, w świata cztery strony.

Niechaj teraz w lepiance chórem z wami Hansy
Z Lachami zrobią porządek, pohańcy.
Jak leżć w pętłę, to razem, zupkę jeść pospołu,
A milej w pojedynkę kurę gryźć z rosołu.

Żegnajcie, chachły, razem żyliśmy – i z oczu!
Splunąć by w Dniepr, być może jeszcze się wstecz potoczy”.

5.

Z WIKIPEDII

Ruskij mir (pol. *świat rosyjski*, ros. *русский мир*) – koncepcja interdyscyplinarna, operująca różnymi znaczeniami i konotacjami. W literaturze naukowej ukształtowano trzy główne ujęcia teoretyczne – kulturowo-cywilizacyjne, geopolityczne i religijne. Sam termin „świat rosyjski” nie ma definicji prawnej, co pozwala różnym autorom rozumieć przez niego projekt integracyjny, strategię diaspory, centrum cywilizacyjne, „ideę rosyjską”, technologię polityczną, ideologię itp.

Od początku XXI wieku pojęcie „rosyjskiego świata” jest wykorzystywane przez władze Federacji Rosyjskiej jako doktryna polityki zagranicznej. Poza Rosją jest często kojarzony z jej działaniami w polityce zagranicznej. Bazę „rosyjskiego świata” stanowi Rosja oraz pojęcie rosyjskiej granicy.

6.
po 24 lutego 2022 roku
we wszystkich menu
warszawskich restauracji
nazwę ruskie pierogi
zmieniono na pierogi
ukraińskie

ale przecież ruskie
nie znaczy rosyjskie ruskie
znaczy ukraińskie

7.
mówią mi nie pisz
o tym to tylko
doraźna zmarszczka
historii

być może ale
wciąż chodzę ulicami
Lwowa i
Stanisławowa (wiem
że dziś to miasto
nosi imię lwana
Franki) i to są
moje okolice i tu
jest moja historia którą
Rosja chce pożreć

nie kocham
Ukraińców bo
nie mogę kochać
wszystkich ludzi ale
kocham wolność
której oni bronią
dziś 14 października
2022 roku naszej ery

8.

tak się złożyło że
chodziłem korytarzami
uniwersytetu lwowskiego
po których chodził twórca
przestrzeni Banacha

w salach tej akademii
opowiadałem studentom
o Jerzym Giedroyciu
i jego wierze w powstanie
wolnej Ukrainy oraz
o jego pracy która
ocalała poezję
twórców rozstrzelanego
odrodzenia i

byłem z tego dumny

9.

Rosjanie powtarzają
русский мир
rosyjski pokój lub
rosyjski świat

ten pierwszy znaczy
wojna czyli
pax russica
ten drugi to
cel

10.

Aleksander Dugin, doradca Kremla:

„Celem rosyjskiej ekspansji jest totalna nauka soteriologiczna. Przeczuliśmy to już od wieków, od czasów metropolity Iłariona Kijowskiego, ale teraz jest to dla nas bardziej niż kiedykolwiek oczywiste, że nie jesteśmy narodem jednym z wielu, ale że mamy misję objawienia światu pewnej prawdy”.

<https://cytatybaza.pl/autorzy/aleksandr-dugin.html>

11.

Rosjanie jako naród
wybrany wcielenie
heglowskiego absolutu
nie mogą uznawać
istnienia innych
narodów inne
narody mogą jedynie
bądź więzić bądź
unicestwiać najlepiej
by było gdyby te narody
same się unicestwiały
składając podania
o przyłączenie do
Rosji to też jest forma
pax russica

12.

Z rozprawy Lwa Gumilowa *Od Rusi do Rosji*:

Za Iwana Kalitę zyskała ostateczny kształt nowa zasada budowania państwa – zasada tolerancji etnicznej. (...) Siłą, która związywała wszystkich „nowo przybyłych”, stała się w Moskwie wiara prawosławna. Warunkiem przyjęcia na służbę moskiewską był bowiem dobrowolny chrzest. (...) Właśnie w tym czasie, w XIV stuleciu, Ruś otrzymała nazwę „Święta”. Ten charakterystyczny epitet wskazywał, że na miejscu starej Rusi Kijowskiej powstał zupełnie nowy etnos – wielkoruski, ze swym systemem etnosocjalnym – Rusią Moskiewską.

13.
tolerancja etniczna w Rosji
zmienia swoje zasady dziś
już nie ma powodu aby się
chrzcic wystarczy wyrazić
wymuszoną wolę
złączenia się z Rosją
tak uczyniły w czas wojny
kraje bałtyckie Estonia
Łotwa i Litwa które ponad
pół wieku należały do Rosji

teraz jednak i one
podobnie jak Ukraina
oderwały się od niej
a to jest postępek
dla Rosjan niepojęty
i godzien potępienia

14.

Rosja Rosja ponad wszystko
Rosja każdy podział znosi
gdy jest Rosja nie ma Rusi
w Rosji Ruś jednością jest

Nowogród Wielki, jedyne z ruskich miast należące do Związku Hanzeatyckiego, nie-poddane władztwu tatarskiemu i sprawujące pieczę nad północnymi ziemiami wschodniej Słowiańszczyzny, które weszły w skład Księstwa Moskiewskiego, już sto lat wcześniej, w roku 1478 zniszczone przez Iwana III Srogiego (1448–1505), zachowywało ustrój o charakterze republikańskim, co wedle niektórych historyków stanowiło alternatywę wobec moskiewskiego samodzięrzawia. Jak podkreśla Richard Pipes relacjonując działania Iwana III:

„Nowogrodzkie swobody znoszono więc jedną po drugiej, a rodziny, którym miasto zawdzięczało wielkość, zabijano lub wysiedlano. (...) I tak to trwało do 1570 roku, kiedy Iwan IV w przypiętywie szału kazał zrównać Nowogród z ziemią; masakra jego mieszkańców trwała tygodniami. Nowogród już się po tym nie podźwignął i na zawsze pozostał niewielkim, prowincjonalnym miastem. Ewolucja pieczęci Nowogrodu dobrze ilustruje proces wchłaniania miasta-państwa przez Moskwę. Pierwotnie widniały na niej schody, reprezentujące trybunę wiecową, oraz słup w kształcie litery T, najpewniej symbol suwerenności miasta. W rękach moskiewskich grawerów schody stopniowo przybrały kształt carskiego tronu, a słup, zmniejszony i odpowiednio ozdobiony, przeobraził się w carskie berło”.

W reportażu historycznym Stefana Bratkowskiego *Atlantyda nie tak daleko* opisana została masakra dokonana w Nowogrodzie przez opryczninę Iwana IV:

„Rzucili się oprycznicy z pałkami na stłoczony tłum. Pracowali długo, trzaskały czaszki, pryskały mózgi, aż trupy wszystkich zaległy śnieg. A oni, elita Wielkiego Nowogrodu, i tak łatwiejszą mieli śmierć: przez pięć tygodni od tego dnia oprycznina nurzała się we krwi męczonych nieładzko Nowogrodzian, by storturowanych topić potem pod lodem w przerębłach płynącego przez miasto Wołchowa, topić mężczyzn, kobiety, dzieci, niemowlęta, tak, by nie przetrwał nikt, kto mógłby opowiedzieć o Wielkim Nowogrodzie. Bo nie chodziło o rozprawę z przywódcami. Chodziło o śmierć całego Nowogrodu Wielkiego”.

15.

misje narodom wymyślają
kapłani lub politycy lecz są
narody bez nakazu misji
i tym dobrze się żyje
jak w królestwie duńskim

dopóki to królestwo
nie będzie ofiarą
Rosji albo innej
nawiedzanej bandy
z misją na przykład
ewangelizacji
gotowej w imię sprawy
zabijać i gwałcić
nawet małe dzieci
jak czynią to właśnie
gdy piszę te słowa
w Ukrainie Rosjanie

wtedy nawet w Danii
porzucono by może
stoicką rozagę
gdyż pomni słów Hamleta
Duńczycy wiedzą o tym że
to rozważa czyni nas tchórzami
i nie czas wahać się nad dylematem
być albo nie być
niczym wolni ludzie

16.

ale Duńczycy nie potrafili pojąć
tych dylematów przed którymi stają
sąsiedzi Rosji chociaż ich krewniacy
przybyli tutaj aż ze Skandynawii
aby na prośbę żyjących tu ludów
sprawować władzę

o tym księga prawi
Pieśń minionych lat

„I wybrali się trzech bracia z rodami swoimi, wzięli z sobą całą Rus i przyszli do Słowian najprzód i obwarowali gród Ładogę i siadł Ruryk najstarszy w Ładodze, a drugi Sineus w Białym Jeziorze, a trzeci Truwor w Izborsku. Od tych Waregów Nowogrodzianie nazwani zostali Rusią; i są dziś ludzie nowogrodzcy rodu waregskiego, a pierwsi byli Słowianami. Po dwóch zaś latach umarł Sineus i brat jego Truwor. I objął Ruryk sam całą ziemię i przyszedłszy nad Ilmen obwarował gród nad Wołchowem i nazwał go Nowogród. I osiadł w nim jako książę i rozdawał dostojnikom swoim włości i grody. A w tych grodach Waregi są przybysze, zaś pierwsi osadnicy są w Nowogrodzie Słowianie”.

a rzecz się działa w roku sześć tysięcy
trzysta siedemdziesiątym wedle bizantyjskiej
rachuby czasu a więc dawno temu
i o Rosji wówczas historia milczała
taki był początek Rusi Kijowskiej

Grafika – Dominika Czarnecka